

Beste,

Je hebt via www.atelierartisjok.be ingetekend op de nieuwsbrief. De nieuwsbrief zal je wat meer wegwijs maken in diverse thema's rond planten en tuinarchitectuur. Suggesties om thema's te behandelen waarover je nog in het duister tast, zullen wij graag ter harte nemen. Laat maar komen op info@atelierartisjok.be.

Hier komt de volgende nieuwsbrief!

Het thema van deze nieuwsbrief :

Het Koningin Astridpark te Brugge. Ook wel de botanieken hof genoemd. We parkeren erlangs, we lopen erdoorheen, sommigen gaan er joggen en anderen hangen er gewoon wat rond. Er staat een kiosk en er is een vijver. Maar wat weinigen weten is dat dit park een pareltje van negentiende-eeuwse tuinarchitectuur is.

Kloostertuin

Toen de minderbroeders zich rond 1221 in Brugge vestigden, kregen ze in 1246 een plaats toegewezen op de Braamberg. Ze bouwden er een klooster en legden tuinen aan. In 1796 ontbonden de Fransen alle religieuze gemeenschappen bij wet. Het klooster werd gesloopt en de tuin kwam in handen van particulieren.

Op de kaart van Marcus Gerards (1562) zien we het klooster en de tuinen.

In 1850 kocht de Stad het 3ha groot terrein. Het terrein zou onder meer dienen voor de uitbreiding van de gevangenis en voor de bouw van de Magdalenakerk. Het overblijvende gedeelte werd ingericht als "publieke wandeling".

Op een plan van 1865 (Poppkaart) zien we voor het eerst de contouren van het Astridpark verschijnen, en let er op, het is intussen quasi niet veranderd!

Tuinarchitect Rosseels

Voor het ontwerp sprak men in 1851 de Leuvense tuinarchitect Egidius Rosseels (1800-1877) aan. Rosseels liet zich hierbij sterk leiden door de 18de-eeuwse Engelse landschapsstijl, die in de 19de eeuw op het vasteland het gesublimeerde voorbeeld was in de parkaanleg. Hij wist er de voornaamste kenmerken van de landschapstuin op een verfijnde manier toe te passen.

Om binnen deze vrij kleine oppervlakte de landschapsillusie op te roepen, maakte hij gebruik van hoogteverschillen, grasperken met boomgroepen en een centrale vijver, als romantisch spiegelvlak.

De dichte randbepplanting langs de straatzijden moest de ligging in het stadscentrum doen vergeten. Door de grillige vormen van de paden en het vermijden van elke rechte lijn werd een voortdurend wisselende blik op de pittoreske tuin mogelijk. Blijkbaar was het stadsbestuur erg opgetogen met het ontwerp, want in 1853 werd Rosseels ook de aanleg van de Gentpoortvest toevertrouwd.

Aanvankelijk werd het park genoemd naar de vroegere eigenaars namelijk de "Hof der Recolletten" (Jardin des Recollets) of "de franciscanertuin". Omstreeks 1855-1856 duiken de termen "Botanischen Hof" (Jardin Botanique) of gewoon "Den Publieken Hof" of "'t Park" of ook nog (maar eerder zeldzaam) de "Warande" op. In 1906 was de officiële benaming "Jardin Botanique". Na de dood van Koningin Astrid in 1935 werd beslist, als blijvend aandenken, het park haar naam te geven. Het jaar daarop maakte de kunstenaar De Wispelaere een bronzen borstbeeld en werd de buste in het park geplaatst.

Een kiosk, die ook al in de ontwerpen van Rosseels voorzien was, werd in 1858 bij het Waalse Atelier de Sculpture L. Le Soinnie et J. Witmeur besteld. De kiosk van Verviers stond model.

In 1950 werd het park met bloemperken opgefleurd. In 1956 werd het bronzen beeld "man met de zeeslak" van G. De Vreeze (Kortrijk) geplaatst, afkomstig van de Kunstberg in Brussel. Het beeld moest er verdwijnen voor de bouw van de Koninklijke Bibliotheek.

Pas in 1995 werd de kiosk gekleurd in zijn huidige palet. Voordien was hij groen geverfd en oorspronkelijk zou hij brons- en zilverkleurig geweest zijn.

Botanische waarde

Als je op de postkaart hierna ziet beseft je dat het park botanisch tot volle wasdom gekomen is.

Maar liefst 43 bomen uit het Astridpark werden in 2003 opgemeten en zijn opgenomen in de Beltrees-databank. De databank vermeldt de wetenschappelijke naam, de gezondheidstoestand, de afmetingen en de "ranking" van de bomen.

Onder andere een aantal *Platanus hispanica* 'Palmata' behoren tot de top. De dikke *Catalpa bignonioides* is de dikste in zijn soort voor België, met een stamomtrek van 368cm. Zoals vele hoogbejaarde *Catalpa*'s heeft hij zich neergelegd en moet hij zelfs ondersteund worden.

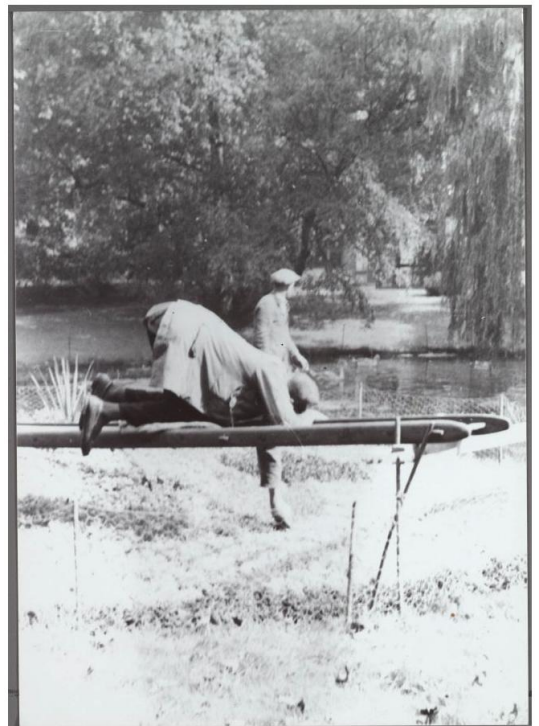
Er staat er nog een tweede die wat gezonder is, en ook een geelbladige *Catalpa*.

Maar zelfs van gewone bomen zoals de wilg staan in het Astridpark uitzonderlijke exemplaren: het zijn de hoogste : 26 en 30m hoog ! Ze staan tussen het speelplein en de kerk. Deze rakkers zijn onder andere opgenomen in het boek "Bomen in België revisited" van Roel Jacobs, een prachtige uitgave van 2009.

Wegens de schaduw die de volwassen bomen werpen en wegens het intensieve groenonderhoud mag de struik- en de kruidlaag in het park eerder banaal genoemd worden. Op één uitzondering na: het tapijt van scilla's in het voorjaar moet je eens gezien hebben!

Nu moeten we stellen dat het onderhoud altijd wel intensief geweest is. Kijk maar eens hierna hoe tuiniers vroeger het onkruid verwijderden uit de bloemperken. Unieke prenten zijn dit!

Architecturale waarde

Uit de inventaris onroerend erfgoed:

1858-1859: bouw van de kiosk op achthoekige, hardstenen onderbouw o.l.v. aannemer F. De Vestel en met eclectisch, gietijzeren hoofdgestel op gekoppelde balusterachtige zuilen, waartussen telkens balustrade, ontworpen door het Atelier de sculpture L. Le Soinnie en J. Witmeur (Jupille) naar het voorbeeld van de kiosk van Verviers (Pl. I).

1936: plaatsing van bronzen borstbeeld van koningin Astrid van de hand van beeldhouwer A. De Wispelare (Brugge).

1956: plaatsen, in de vijver, van bronzen beeld "Man met de zeeslak" van G. De Vreese (Kortrijk), afkomstig van de Kunstberg te Brussel.

1995: kleurstelling van kiosk.

Wanneer het speelplein werd geïntegreerd en wanneer het buurthuisje werd gebouwd is ons niet bekend.

Huidige gebruikswaarde

Ik kwam op een artikel uit de krant (het Nieuwsblad 7 augustus 2008) dat het niet beter kan vatten:

"Toen ik zestien was en nog puberde, was dit park - in de volksmond ook wel 'Botanieken hof' genoemd - 's middags the place to be. Nog snel een toets voorbereiden, of gezellig rondhangen met vrienden en/of vriendjes.

Dit stukje groen deed ons een uur lang de school vergeten. In de zomer was het 's avonds een mooi en vooral goedkoop alternatief voor het café. Hier konden we 'onze goesting doen'. De romantische kiosk, die achterin het park opduikt, was en is bovendien een ideale schuilplaats voor de regen.

Nu is het nog altijd een hippe plek. Om je uit te leven op Benenwerk/Ballroom Brugeoise bijvoorbeeld, op 9 augustus de traditionele afsluiter van het festival Klinkers. Die avond verandert het frisse groene park in een zwoele salsabar, waar je na de dansinitiatie de benen kunt strekken op opzweepende zuiderse klanken, ongeacht het weer.

Op andere dagen is het park een verademing voor wie even wil ontsnappen aan de toeristen in het centrum. Het park is niet groot, maar het lijkt alsof de kronkelende paadjes je naar een andere wereld leiden.

Hier kan je nog 'gewoon' de hond uit laten of een boekje komen lezen, zonder gestoord te worden door overijverige kelners die je elk restaurant binnen willen lokken. Het is wel uitkijken geblazen voor de eenden als je er picknickt, want die zijn getraind om je lekkere lunch te pikken.

Voor het park ligt de bruine kroeg Estaminet, legendarisch geworden door de thrillers van Pieter Aspe. Ik leerde het café kennen op kroegentocht met mijn ouders, 'zodat je eens ziet dat Brugge even leuke cafés heeft als Gent'. Je kunt er heerlijke spaghetti en een stevige trappist nuttigen. Het park verbergt aan de achterkant nog de statige Heilige Magdalenakerk.

Tussen het park en de Magdalenakerk ligt een bescheiden maar goed onderhouden speeltuin. De kinderen kunnen echter naar hartenlust ravotten en verstoppertje spelen in het hele park."

Voor meer info over deze nieuwsbrief kan je steeds bij Atelier Artisjok terecht (0495/10.59.18).

Komt deze nieuwsbrief niet goed door, of verschijnt één en ander niet zoals het hoort, laat het ons dan weten. Inhoudelijke opmerkingen zijn eveneens welkom.

Vind je de nieuwsbrief interessant, stuur deze dan door naar gelijkgezinden die nog niet met Atelier Artisjok vertrouwd zijn. Op onze site kan iedereen vrijblijvend intekenen op de nieuwsbrief. De volgende nieuwsbrief verschijnt maart.

Peter en Katelijne
0495/10.59.18
www.atelierartisjok.be

